

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1016228/1

בבית הדין הרבני האזורי נתניה

לפני כבוד הדיינים:

הרב אברהם שינדלר, הרב רפאל י' בן שמעון, הרב יאיר לרנר

התובעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד דן תורג'מן)

נגד

הנתבע: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד יוני שמיל)

הנדון: חיוב גט בבעל מאיים

פסק דין

רקע עובדתי

בתאריך י"ד במרחשון התשע"ה (7.11.14), הגישה התובעת [פלונית] (להלן 'האישה') תלונה למשטרה על איומים מצד הנתבע מר [פלוני] (להלן 'הבעל').

בתאריך ד' בכסלו התשע"ה (26.11.14), הגישה האישה באמצעות ב"כ עו"ד דורית לופו בקשה לצו הגנה בבימ"ש לענייני משפחה בבאר שבע בטענה כי הבעל מאיים עליה שאם יתברר שהבן אינו שלו יפגע בה [לצדדים בן קטין]. כמו כן טענה שהוא שובר חפצים, ומתנהג כאדם אובססיבי.

בית המשפט נענה לבקשתה והוציא צו הגנה כנגד הבעל.

בתאריך י"א בכסלו התשע"ה (3.12.14), פנתה האישה שוב לביהמ"ש בבקשה להארכת הצו בעוד שלשה חודשים, בית המשפט נעתר לבקשתה.

הצדדים הגיעו להסכמה שהבעל יראה את בנו הקטין פעם בשבועיים בבית קפה בדרום הארץ בנוכחות אדם נוסף.

בתאריך כ"ב בטבת התשע"ה (13.1.15) הגישה האישה באמצעות ב"כ עו"ד דן תורג'מן תביעה לגירושין ובה מפרטת האישה את העובדות והנימוקים לבקשתה.

הצדדים נישאו זה לזה כדמו"י בתאריך ב' בכסלו התשע"ד (5.11.13). ולהם בן קטין משותף יליד ד' בניסן התשע"ד (4.4.14).

בסמוך לחתונה החל הבעל לגלות ניצני קנאה מוגזמים, לאחר החתונה המצב החמיר והבעל חשד באשתו שהיא בוגדת בו והחל לצעוק עליה ולקללה במילים "זונה" "בוגדת" "שרמוטה" וכן "עיוורת" [האישה סובלת מעיוורון חלקי], כמו כן הבעל החל לזרוק חפצים בבית [תמונות, טלפון נייד, מחשב]. האישה החלה לחשוש וברחה עם בנה לבית הוריה. הבעל אינו משלם מזונות לבן.

האישה מבקשת לחייב את בעלה בגט.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בתאריך י"א אדר התשע"ה (2.3.15) התקיים דיון בביה"ד.

האישה מבקשת להתגרש, הבעל אינו מוכן להתגרש ואומר:

האישה רוצה לגור בעיר אחרת, "והמצב ימנע ממני לראות את הילד."

לטענת האישה:

זו קנאה אובססיבית, מחשבות שאני בוגדת בו... הוא טוען שאני בעבודה בוגדת עם גברים אחרים, אח"כ זה עבר לקללות, זונה, שרמוטה, עיוורת... היה מצב שבבית ההורים שלי הוא כעס, הוא דרש לדעת את כל הגברים שהייתי איתם לפני החתונה ויצאתי איתם, ובגלל שהוא אמר שלא סיפרתי לו הוא אומר שאני בוגדת, הוא שבר 2 תמונות בבית של ההורים שלי...

חזרתי לבית אחרי הלידה... הוא אמר שהעקמת שלי בגב זה מכל הגברים שעלו עלי... הוא התקרב אלי לפנים בתנועות של איום, ובבוקר ברחתי משם,

אח"כ הוא רצה לראות את הילד ואיים עלי אם הילד לא שלי, שנינו [אני והילד לא נחיה], אז הגשתי תלונה במשטרה..."

ביה"ד דן בנושא הכתובה.

ב"כ האישה: אם הם יתגרשו היא תוותר על הכתובה.

ביה"ד: מה הסכום?

הבעל: לא זוכר זה אצלה, אולי 180.000 ₪.

הבעל טוען: יש לי כאן דף שהיא השאירה כשהיא עזבה את הבית... היא כתבה 2 דפים, והתנאי היחיד להישאר כזוג זה לעבור לעיר אחרת...

אני לא מוכן לוותר על הילד שלי, אני מוכן להיות פרוד, אני לא אחזיק אותה בכוח.

ביה"ד: אז תן לה גט?

הבעל: אני לא אתן, יש כאן ילד...

בהמשך הדיון שואל ב"כ האישה שברת רהיטים?

בעל: תספרי למה זה קרה, היא שיקרה לי שלש פעמים, היא אמרה שלפני החתונה היא יצאה עם גבר שתיים שהיא הכירה קודם, ואחרי החתונה אני מגלה שהיה לה פי שלש.

ביה"ד מחליט לקבוע מועד בהסכמה לסידור גט.

אך בתאריך כ"ו בניסן התשע"ה (15.4.15), יום מועד סידור הגט:

ביה"ד: מתגרשים היום?

בעל: לא,

האישה: כן,

הבעל: אני רוצה שלום בית אני רוצה לגדל את הילד,...

ביה"ד: פעם קיללת אותה?

בעל: יכול להיות אבל זה היה כי נפגעת,...

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אישה: מה עם הרכוש שהוא שבר לי, הוא שבר מחשב נייד ותמונות

בעל: נפגעתי קשה מאד ממנה אז שברתי תמונה שלנו יחד...

בעל: אני לא אתן גט פרינציפ, היא התעקשה על החתונה הזו שתישאר כך,

ביה"ד מחליט להפנות את הצדדים ליחידת הסיוע בניסיון לגשר בין הצדדים.

בתאריך כ"ז באדר ב' התשע"ה (6.4.16) התקיים דיון נוסף, ביה"ד מנסה לגבש פשרה ומדבר עם כל צד בנפרד, אין הסכמות בין הצדדים וביה"ד מחליט לקבוע מועד להוכחות לחיוב הבעל בגט ובכתובה.

בתאריך ה' בתמוז התשע"ו התקיים דיון הוכחות בביה"ד. בחקירה חוזרת האישה על טענותיה בדבר איומים והשפלות וקללות מצד הבעל.

הבעל השיב:

"מה שאמרתי יכול להיות דברים שאני מתנצל, לא שיניתי שום דבר, אמרתי שאם אמרתי דברים, זה היה בלהט."

ביה"ד החליט שכל צד יגיש סיכומים.

בתאריך א' באלול התשע"ו (4.9.16) כותב ב"כ האישה בסיכומיו:

"גלויי הקנאה מצד הבעל החלו להחמיר אחרי החתונה... הבעל החל לקלל את האישה ולכנות אותה "זונה" "שרמוטה" "בוגדת" וכן "עיוורת"... שבר תמונות ועוד בבית הוריה... הבעל מוכן להתגרש אך דורש לא לשלם מזונות ומדור כלל... האישה הגישה תלונה כנגד הבעל... ואף ניתן לבעל צו הרחקה ע"י בית המשפט."

ומסיים: "מתבקש לחייב את הבעל במתן גט ואף לכפותו אם יהיה צורך."

בתאריך י"ט בטבת התשע"ז (17.1.17) הוגשה בקשה ע"י הבעל לקביעת מועד דיון ובסופו כותב הבעל שאינו מוכן לתת גט.

ביה"ד דוחה את הבקשה ומסיק ש"התנהלות הבעל בתיק אינה ראויה."

בתאריך כ"ג באדר התשע"ז (21.3.17) הגיש ב"כ הבעל עו"ד שמיל יוני בקשה לשלום בית. ביה"ד מחליט שבקשה זו נדחית ותיק הצדדים בהמתנה לפסק דין.

ראשי פרקים

- א. אישה שטוענת שבעלה משפיל אותה ומשליט כלפיה אלימות נפשית מחייבים בגט. והדבר תלוי אך ורק ברגשות האישה כלפי הבעל.
- ב. טוענת מאיס עלי ותובעת כתובה נאמנת.
- ג. טענת מאיס עלי באמתלא מבוררת, מחייבין בגט.
- ד. צירוף שיטת רבנו ירוחם והגר"ח פלאג'י.
- ה. מסקנה – ופסק דין.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

א. אישה שטוענת שבעלה משפיל אותה ומשליט כלפיה אלימות נפשית מחייבים בגט. והדבר תלוי אך ורק ברגשות האישה כלפי הבעל

במקרה העומד לפנינו, האישה מתלוננת על קנאה אובססיבית ששרוי בו הבעל כלפיה והחשדות שלו שהייתה עם הרבה גברים לפני הנישואין וכן שגם עכשיו בוגדת בו. מצב זה מביא את הבעל לקלל אותה ולהשפילה וכן לשבור חפצים ואף לאיים על חייה.

האישה מכחישה כל בגידה מצידה. האישה הגישה תלונה במשטרה ואף ביקשה צו הגנה בבית משפט וקיבלה.

בחקירתו בדיון אמר הבעל:

"לא אמרתי, ואם הערתי לה דברים, זה בגלל כעסים ודברים שהיא עשתה לי, לא זרקתי סתם דברים..."

התחתנו הכול היה טוב, אחרי זה היא פתחה את זה בפני על כל החברים שהיא אמרה ששיקרה לי, אז התעצבנתי שברתי את התמונה... מה שאמרתי יכול להיות שאמרתי דברים שאני מתנצל לא שיניתי שום דבר, אמרתי שאם אמרתי דברים זה היה בלהט..."

לאחר שמיעת טענות הצדדים וחקירתם, ביה"ד מתרשם שהאישה דוברת אמת, שהרי הבעל הוא יותר מ"מודה במקצת" לטענות האישה על קללות והשפלות, והאישה מרגישה מפוחדת ומאוימת מנוכחות הבעל.

לפיכך, נראה שהבעל חייב להוציא את אשתו בגט. שכן מצינו בדברי רבותינו שטענת מאיס עלי שטוענת האישה תלויה ברגשות וביחס האישה כלפי הבעל, בהנהגותיו ובמידותיו כלפיה.

כתב בשו"ת הרשב"א (ח"ז ס' תי"ד, ח"ו ס' י"ב):

האומרת מאיס עלי אינה צריכה לתת טעם ואמתלא לדבריה מפני מה הוא מאוס עליה, לפי שכשם במאכל, כך הדעות באנשים ובנשים...

וכן מביא הרשב"א בתשובה (ח"א ס' תקע"ג):

במה שהסתפקתם שאמרה ההיא מאיס עלי... אינו כן שאין החן והמיאוס תלויים אלא ברצון הלב, וכמה אנשים מכוערים מוצאים בעיני נשותיהם, וכמה יפים וטובים שסר הטעם בעיניהם...

וכן הביא בשו"ת היכל יצחק (אבהע"ז ח"א ס' ב' אות ה):

ועוד יש לחלק דמאיס עלי הוא לא רק עניין של שנאה סתם, אלא בחילה נפשית להיבעל לגוף זה, והוא סוד מסודות הנפש, ובזמננו גילו חכמי הרופאים מחלה ידועה בשם מחלת המגע, והיינו שמסיבה שאי אפשר להתחקות על טיבה, בן אדם נפשו סולדת מלנגוע בכך אדם ידוע או בחפץ ידוע... אבל טענה נפשית גופנית כמו מאיס עלי הוא עניין אחר, ואם דעת ביה"ד מתיישבת שיש מקום לכך, מתחשבין עמה...

וכן כתב התשב"ץ (ח"ב ס' ח):

על כל אישה שבעלה מצער אותה הרבה עד שמרוב צער היא מואסת בו, והכול יודעים שהוא אדם קשה הרבה, והיא אינה יכולה לסבול אותו לרוב הקטטות והמריבות...

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תשובה, קרוב הדבר בזה שיוציא ויתן כתובה דקיי"ל לחיים ניתנה ולא לצער... כ"ש בצער תדיר שיש לנו לומר יוציא ויתן כתובה לפי שאין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת, אבל הכא מעוות לא יוכל לתקון הוא ומקרא מלא דבר הכתוב טוב פת חרבה ושלוחה בה מבית מלא זבחי ריב, ועוד כתוב טוב ארוחת ירק ואהבה שם משור אבוס ושנאה בו, הרי שיותר קשה היא מריבה מחסרון מזונות ואיזו טובה יש לאשה שבעלה מצערה במריבה בכל יום ויום, ואפילו לכופ אותה להוציא יש לדון מק"ו דבעל פוליוס...

וכן כתב הגר"א אטלס (דברי משפט, ח"ב עמ' קלה):

יש סוג אחר של מאיסות כזו שאינה בעצם האדם אלא מאיסות זו קשורה לרגישות האישה, לטעמה, ולדעתה, והרי זה כאוכל שאינו מאוס בעצם, אלא שיש אדם הבוחל ממנו...

ובמיוחד לפי מה שכתב השלטי גיבורים על המרדכי בפרק החובל:

הקורא לאשתו זונה במריבה, מלקינן ליה ומתרינן ביה דאי קרי ליה זימנא אחריתי, יוציאה ויתן כתובה.

הרי מבואר שאם האישה מואסת את הבעל עקב השפלות וקללות והנהגת אלימות נפשית בבית יכולה לטעון מאיס עלי ויוציא בגט, ובמיוחד שרגיל לקללה בכינויים כזונה חייב להוציא.

ומה שכתב שמתרינן בו, כיון שהשלטי גיבורים מדבר על פעם אחת לכן צריך התראה, אבל ברגיל בכך חייב להוציא.

והנה דעתו של מהר"א ששון בספרו תורת אמת (סי ק"פ) הובא בבאר היטב (סקי"ב) ובאוצר הפוסקים (סקי"ד) שאם האישה אומרת מאיס עלי אפילו שזה לא מחמת בעילה הוי טענה:

וזה עיקר דברי הספק הוא אי בעינן מאיס עלי מחמת בעילה או לא... ומסיק: "כל זה אני מסופק בנ"ד ולא מצאנו בשום מקום מהפוסקים הכרח גמור ולא אפילו מקצת הכרח בשום צד מהצדדים הללו, ואפשר שהם הניחוהו לרוב פשטותו, ומכל מקום המכוון אצלי שכל שאינה רוצה בו, ואומרת שנאתיו לא יקרא עוד בעלי הוי מאיס עלי.

ב. טוענת מאיס עלי ותובעת כתובתה נאמנת

דעת החזו"א (ס' ס"ט אות טז) מבוארת שכתב:

דכל שמתאמת דבריה... לא הפסידה כלום במה שתובעת גם כתובתה, וכל הפוסקים לא הזכירו תנאי זה, והעיקר לפי ראות עיני הדיונים אם יש ריעותא במה שתבעה כתובתה, אבל אם נראים הדברים שבעלה מאיס עליה, אלא שמבקשת כתובתה כדי שתוכל להתפרנס, למה לה לוותר על שלה? כיון שחייב לה כתובה אינה מפסידה בתביעתה, וכל שכן שאומרת שיתנו לה לפי הדין המגיע לה, שלא הפסידה בכך.

וכך הביא גם בתשב"ץ (ח"ב ס' ח) המובא לעיל:

על אישה שבעלה מצער אותה הרבה... ומכול מקום אם היא מרוב שיחה וכעסה הולכת לביה"ד ותובעת כתובתה, לא הפסידה כלום, ורחמנא ליצלן מעלבון העלובות, וכי כך עונים את המעוקות...

הרי לנו שאפילו כשהאישה תובעת כתובתה תלוי בראות עיני ביה"ד. ובנידון דידן לא הגישה תביעה לכתובה, אך ב"כ האישה טען בדין מתאריך י"א באדר התשע"ה (2.3.15):

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

"לא הגשנו תביעה לכתובה, דיברתי איתה אם הם יתגרשו היא תוותר על הכתובה, אבל אם הוא יתעקש ויידרש דיון הוכחות, היא תעמוד על כתובהה."

ולפי האמור, גם אם נחשיב את שדברי ב"כ האישה שטוענת לכתובה למרות שכרגע אין תביעה לפנינו, יכולה האישה לטעון שרוצה להתגרש מאחר ומאוס עליה.

ג. טענת מאיס עלי באמתלא מבוררת, מחייבין בגט

הנה מצינו מחלוקת בין הראשונים אם ניתן לחייב את הבעל במתן גט בכהאי גוונא.

השיטה מקובצת (כתובות דף ס"ד) מביא בשם רבנו יונה שאין כופין גט אבל מודיעין לו שמצווה לגרשה, ור"ת סובר שאפילו זה לא נגיד לו. ומדברי המאירי משמע שמחייבין את הבעל בגט. והריטב"א מביא בשם רבו הרא"ה שאין מחייבין את הבעל.

אבל האחרונים פוסקים במקרה של מאיס עלי באמתלא ברורה מחייבין את הבעל בגט, בראשם הרב הראשי, הגאון הראי"ה קוק זצ"ל בספרו (עזרת כהן תשובה נו):

מ"מ מפני חומר א"א, על ביה"ד הרמב"ם "שלא תהיינה בנות ישראל כשבויות כיון שהיא אומרת מאיס עלי בטענות מבוררות והוא מעכב אותה... ובדאי דסברא אלימתא היא שצריכין לחייבו במזונות.

וכך פסקו הראש"ל הגר"י נסים, הגרי"ש אלישיב, הגר"א גולדשמידט, (הובא בפד"ר כרך ז' עמ' 205):

"אך בנוגע לחייבו בגט, בזה יש לומר דשפיר מחייבין ליה במתן גט בטענת מאיס עלי באמתלא מבוררת."

במקרה שלפנינו ביה"ד התרשם שהבעל המאיס את עצמו על האישה בחשדותיו כלפיה בכגידה וכן בברור הגברים שהיו לה לפני הנישואין, והבעל אינו מכחיש את חשדותיו אלו. כמו כן ההתנהגות האלימה בשבירת חפצים ובקללות עד שהאישה קצה בו, ובזה מחייבין בגט.

ד. צירוף שיטת רבנו ירוחם והגר"ח פלאגי

הנה במקרה זה ביה"ד התרשם בדיונים שגם הבעל אינו רוצה להמשיך את חיי הנישואין אלא שרוצה לראות את בנו, ורק מסיבה זו מעכב את נתינת הגט.

בדיון הראשון אמר הבעל: "יש כאן ילד שמעורב, מבחינתי גירושין זה ליותר על הילד, ובהמשך:

ביה"ד: אז תן לה גט, הבעל: אני לא אתן, יש כאן ילד, אני רוצה להתגרש קודם בשלום.

ובדיון השני אמר הבעל: "אבל אם היא מתעקשת על הגירושין אז נסדיר את העניין של הילד",

ובהמשך:

הבעל: אם היא רוצה ללכת לכיוון הזה לא אחזיק אותה בכוח, אבל אני רוצה כמה דברים בקשר לילד, אם אני אתן לה גט מאיפה אני יודע אם אני אראה אותו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הבקשה האחרונה שכתב הבעל ברצונו בשלום בית נראית רק מהשפה ולחוף.

והנה ידועה שיטת רבנו ירוחם (מישרים, ח"ח נתיב כ"ג):

"וכתב מורי הר"ר אברהם בן אשמעאל כי נראה לו שאשה שאמרה לא בעינא ליה, יתן לי גט וכתובה, והוא אומר אנא נמי לא בעינא לך אבל איני רוצה ליתן גט, מסתברא דאין דנים אותה כמורדת להפסידה כלום מעיקר הכתובה ונדוניא... לאחר שנה כופין אותה לגרש...

וכן הביא בתקנת הגר"ח פלאג"י (ספר חיים ושלום ח"ב ס' ק"ב) במצב שאין סיכוי לשלום בית והצדדים פרודים י"ח חודש, על ביה"ד לעשות מאמץ להפריד בין הצדדים.

בנסיבות שלנו הצדדים פרודים כשנתיים והאישה טוענת מאיס עלי והבעל מתנה את הגט בהסדרי ראייה שאינם נידונים כלל בביה"ד אלא בבית משפט, הרי יש מקום לחייבו בגט.

במיוחד לאור מאמרו של הג"ר נחום פרובר שליט"א (פורסם בקובץ כנס הדיינים התשס"ח עמ' 114) שכתב:

"כפי שכתבנו לעניין חיוב גט לפי דינא דרבנו ירוחם, אין הבדל מי הראשון שהתחיל לטעון שרצונו להתגרש וכמו"כ אין הבדל בסיבת מי המצב שכיום אין צד רוצה את מישנהו, והעיקר תלוי אם כיום יש עיגון או לא, דהיינו אם המצב שבפנינו הוא שהבעל לא מעוניין באשה כלל אף אם האישה תרצה לחזור אליו או לחילופין כיום המצב הוא שאין האישה מעוניינת בבעל אף אם הבעל ירצה לחזור אליה, זהו מצב שכיום שני הצדדים מעוגנים, ולכן יש לחייב בגט כל צד המעכב את הגירושין, ללא קשר מי גרם למצב הקיים, היות שאין זכות לכל צד לעגן את משנהו".

מסקנה ופסק דין

- (1) הבעל חייב לתת גט לאשתו.
- (2) על המזכירות לקבוע מועד לחקירת שמות וסידור גט תוך שישים יום.
- (3) ביה"ד לא דן ולא פסק בעניין הכתובה מאחר ואין בפנינו תיק לתביעת כתובה.
- (4) לסידור הגט על כל צד יופיע לדיון בלוויית קרוב משפחה מדרגה ראשונה, ולהציג את הכתובה, תעודת נישואין, ותעודות זהות, לצורך חקירת שמות כהכנה לגט.

הרב יאיר לרנר

אוסף עוד טעם לחייב את הבעל בגט, מלבד טענת מאיס עלי.

האישה חוששת מאד לחייה – וזאת בעקבות איומי הבעל.

בשו"ע (אבהע"ז סימן קנ"ד סעיף ה') נפסק:

"איש המשתטה מידי יום יום ואומרת אשתו אבי מחמת דחקו השיאני לו וסבורה הייתי לקבל ואי אפשי כי הוא מטורף וירא אני פן יהרגני בכעסו אין כופין אותו לגרש שאין כופין אלא באותם שאמרו חכמים."

ובביאור הגר"א שם (ס"ק י"ז):

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

"דכאן יש לומר כיון שידעה, אינה יכולה לומר סבורה הייתי לקבל כמ"ש
בס"א."

כלומר, על פי הסבר הגר"א אם לא ידעה על כך מראש – קודם לנישואין, כופין אותו לגרש.
בנדון דידן האישה חשה פחד עמוק מהבעל וזאת בעקבות קנאות אובססיבית חולנית,
שבירת חפצים, ואיומים מפורשים בהם איים הבעל על חייה. בגין אותם איומים, התנהלו דיונים
בבית המשפט.

לאור האמור אני מצטרף למסקנות עמיתי.

הרב אברהם שינדלר

מצטרף למסקנות.

הרב רפאל י' בן שמעון

נפסק כאמור לעיל.

ניתן ביום י"א באייר התשע"ז (07.05.2017).

הרב יאיר לרנר

הרב רפאל י' בן שמעון

הרב אברהם שינדלר